

Upprättande av en förvaltningsmodell för en fri produkt.

Utbildning: Förvaltning av en fri produkt

3

Video

- Hur uppstår fria programvaror som ägs av beställaren
- Upprättande av en förvaltningsplan för en fri produkt
- Upprättandets skeden
- Skedesspecifika justeringar

Hur uppstår en fri programvara/produkt som ägs av beställaren

- Kommunen utvecklar på egen bekostnad en programvara och upptäcker att andra kommuner skulle kunna ha nytta av programvaran. Kommunen låter andra använda programvaran. Målet är även att
  - dela kostnaderna för vidareutveckling och underhåll med de andra användarkommunerna
  - säkerställa programvarans livscykel, eftersom ju flera nöjda kommuner som använder programvaran, desto längre livscykel kan väntas för programvaran.
- Kommunerna kommer överens om att man utvecklar den nya programvaran tillsammans. Målet är att
  - dela utvecklingskostnaderna med de andra användarkommunerna
  - säkerställa programvarans livscykel, eftersom ju flera nöjda kommuner som använder programvaran, desto längre livscykel kan väntas för programvaran.

När lönar det sig att upprätta en förvaltningsmodell för en fri produkt?

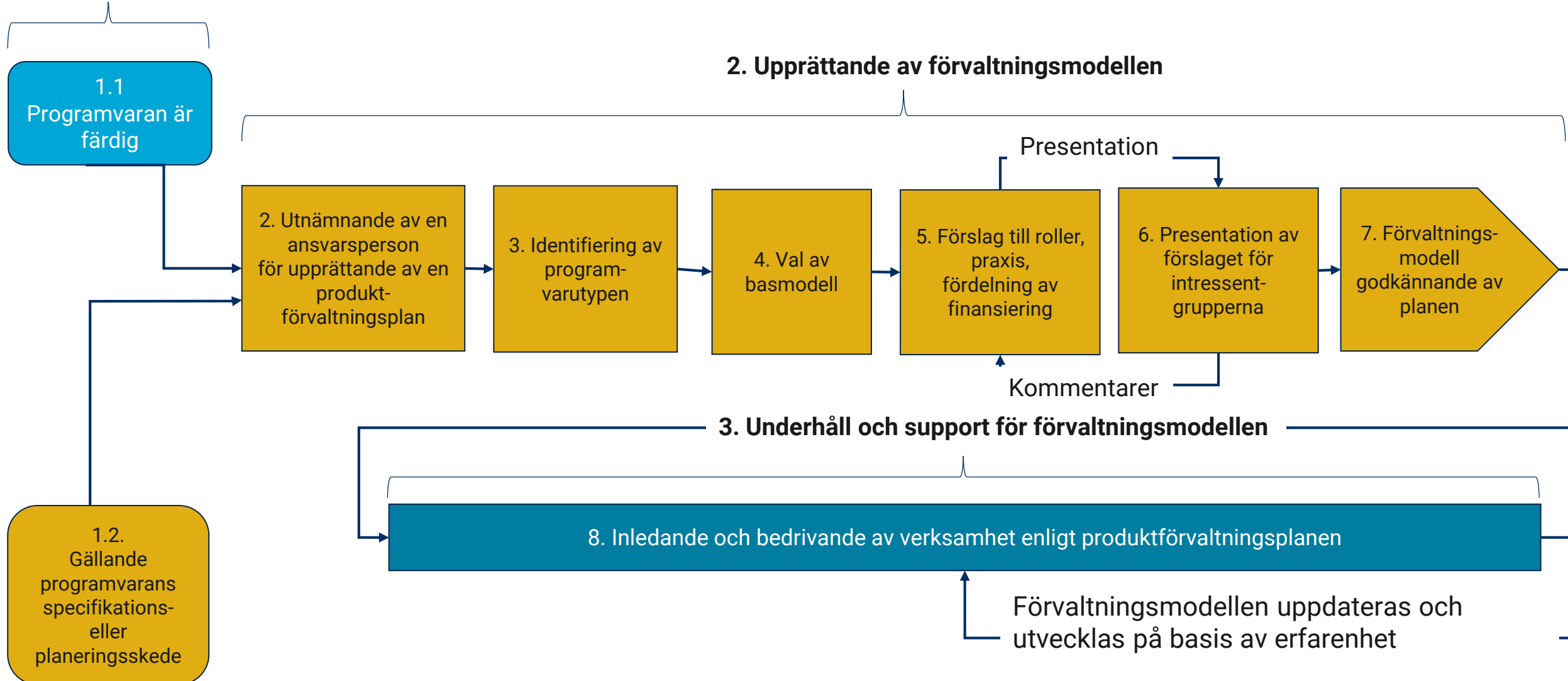
- Produktens förvaltningsmodell bör upprättas i ett så tidigt skede som möjligt
  - det är lättare att komma överens om praxis, eftersom ingen kommun har ännu spenderat pengar och resurser på att utveckla programvaran
  - kostnaderna kan delas redan då den första versionen av produkten utvecklas, dvs. den gemensamma utvecklingen inleds redan då

Upprättande av en produktförvaltningsplan

- Upprättandet av en förvaltningsmodell för en fri produkt är en process som leder till en förvaltningsmodell för en programvaruprodukt
- Det finns inte entydig anvisning för att upprätta en förvaltningsmodell, utan upprättandet av varje modell är en egen process som påverkas av många faktorer, bl.a. programvarutypen och intressentgrupperna
- Det finns dock huvudskeden och uppgifter som är desamma för upprättande av varje förvaltningsplan

Uppteattande av en produktf6rvaltningsplan

1. Programvarans status

Skede 1 – Identifiering av programvarans status: första versionen färdig

- Om programvarans första version är färdig eller utvecklingen av programvaran har framskridit långt skiljer sig upprättandet av förvaltningsmodellen en aning från en situation där programvaran ännu inte skapats.
  - det är lättare att förbinda sig till användarnätverket, eftersom det inte längre förekommer osäkerhetsfaktorer i samband med utvecklingen av programvaran
  - ska utvecklaren av den första versionen ersättas för utvecklingsinsatsen som utvecklarkommunen redan gjort
  - hur säkerställer man att man vid vidareutvecklingen tar i beaktande alla kommunernas utvecklingsbehov och inte endast behoven hos de kommuner som utvecklat den första versionen

Skede 1 – Identifiering av programvarans status: ingen färdig version

- Om programvaran ännu inte utvecklats ska följande tas i beaktande vid upprättande av förvaltningsmodellen
  - hur få utvecklarkommunerna att förbinda sig då det saknas något konkret
  - man behöver inte fundera på hur man ersätter utvecklaren av den första versionen för dennes arbetsinsats

Skede 2 – Utnämmande av en ansvarsperson

- För upprättande av en förvaltningsplanen ska utses en ansvarsperson som ska
  - känna till programvaran som utvecklas eller som man börjar utveckla
  - i tillräcklig utsträckning känna till intressentgruppernas behov
  - i tillräcklig utsträckning känna till de allmänna principerna för programvaruutveckling och produktförvaltning
- Ansvarspersonen har i uppgift att upprätta förslag till programvarans förvaltningsmodell samt organisera behandlingen av förslagen

Skede 3 – Identifiering av programvarutypen

- Innan man tar itu med förvaltningsmodellen ska man identifiera programvarutypen och i vilket utvecklingsskede användarkommunerna befinner sig. Man bör reflektera över följande
  - är varje kommun tvungen eller vill de alltid anpassa programvaran efter sina behov så att det finns inte behov för gemensam vidareutveckling
  - vill varje kommun utveckla programvaran eller en komponent så att den vid behov passar dem, men det finns även många omständigheter som kan utvecklas tillsammans
  - har kommunerna likadana utvecklingsbehov och det finns inte något betydande behov för kommunspezifika utvecklingsåtgärder Dessutom upplever kommunerna att alla kommuner är i samma utvecklingssituation i sin egen verksamhet.
- När man har identifierat programvarutypen och användarkommunernas situation kan man välja en lämplig basmodell för förvaltningsmodellen:
  - Fri distribution
  - Nätverksstyrd återanvändning
  - Nätverksstyrd standard basversion

Skede 4 – Välj lämplig basmodell

Programvarutyp	Lämplig basmodell
varje kommun är tvungen att redigera programvaran eller en komponent så att de passar dem och det finns inget behov för gemensam vidareutveckling	Modell för fri distribution
varje kommun vill utveckla programvaran eller en komponent så att den vid behov passar dem, man identifierar många omständigheter som kan utvecklas tillsammans	Modell för nätverksstyrd återanvändning
Kommunerna har många likadana utvecklingsbehov och det förekommer inte några betydande kommunspezifika utvecklingsbehov. Dessutom upplever kommunerna att alla kommuner är i samma utvecklingssituation.	Modell för nätverksstyrd standard basversion

Skede 4 – Förslag på nya roller och praxis

Roll/praxis	Beskrivning
Produktchef	Vem ansvarar för produktförvaltningen, dvs. för den operativa utvecklingen av programvaran och samordningen av verksamheten
Praxis för den gemensamma utvecklingen	Hur genomförs den gemensamma utvecklingen och hur samordnas den
Finansiering av den gemensamma utvecklingen	Hur finansieras den gemensamma utvecklingen
Finansiering av produktchefens verksamhet	Hur finansieras produktförvaltningen
Styrgruppen (fattar beslut)	Hur ser modellen för beslutsfattande ut, t.ex. fattas besluten i styrgrupper och vad har styrgruppen för uppgifter och vad är dess sammansättning

- I detta skede presenteras förslagen för intressentgrupperna och kommunerna
- Det viktigaste i presentationssekdet är att få åsikter om praxisen och rollerna
- Under detta skede ska kommunerna förbinda sig till förvaltningsmodellen och iaktta den
- Om det kommer mycket kommentarer och åsikter i detta skede ska en ny utkastsversion av förvaltningsmodellen göras
- De nya utkasten ska presenteras 3–5 gånger innan förvaltningsmodellen kan godkännas
- Det mest utmanande är att komma överens om praxis för finansieringen av utvecklingen samt praxis för beslutsfattande om utvecklingen av nya egenskaper

Skede 7 – Godkännande av förvaltningsmodellen

- Det lönar sig att godkänna förvaltningsmodellen på styrgruppens första möte
- En godkänd förvaltningsmodell kan publiceras på samma plats som programvarans källkod och övrig dokumentation eller en plats som alla intressentgrupper som förvaltningsmodellen gäller har åtkomst till

Skede 8 – Underhåll och support för samt uppdatering av förvaltningsmodellen

- Om man använt en förvaltningsmodell vid produktutvecklingen lönar det sig att uppdatera och utveckla förvaltningsmodellen på basis av den erhållna erfarenheten
- Det är mycket viktigt att förstå att den utvecklade förvaltningsmodellen kan ändras genom styrgruppens beslut. Detta underlättar upprättandet av den första versionen av förvaltningsmodellen, eftersom man kan lämna en del frågor öppna och avtala om dem när man har tillräckligt med praktisk erfarenhet av utvecklandet av programvaran